

Tartu Luterliku Peetri Kooli õppekava üldosa LISA 13 „Meedia- ja suhtlusõpetuse ainekava”

Meedia- ja suhtlusõpetuse ainekava I kooliastmes

Aine üldkirjeldus

Meedia- ja kommunikatsiooniõppes arendatakse kõiki õppekava üldosas nimetatud pädevusi, samuti seostatakse seda pidevalt igapäevase elu ja toimimisega. Töö tekstidega arendab keeleoskust. Töö meedia- ja kommunikatsioonivahenditega arendab tehnilist taipu ning matemaatikapädevust. Avaliku ja isikliku sfääri käsitlemine ning erinevate reeglitega tutvumine ja nende põhjendamine on tugevas seoses eetika ja moraaliga, samuti inimese- ning usuõpetusega. Meedianarratiivide loomine arendab käelist osavust ning kunstilist pädevust.

I kooliaste

Esimeses kooliastmes on meedia- ja kommunikatsiooniõppe eesmärgiks on arendada lastes võimet tänapäevaseid tekste kriitiliselt lugeda, õpetada funktsionaalset lugemist ning tõsta arutlusoskust. Samuti käsitletakse aines inimese enesekuvandit erinevates meediakanalites sh sotsiaalmeedia. Arutletakse privaatsusküsimuste üle.

Meedia- ja kommunikatsioonõpetuse tundide arv nädalas: 1. klass - 1 tund, 2. klass – 1 tund, 3. klass – 1 tund.

Nädalaid õppeaastas: 35

1. klass

1. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu- ja tegevus
Rõhk on tehnilistel ja normatiivsetel teadmistel, mis on eelduseks meediapädevuse saavutamisel.	Õpitulemuste saavutamist toetavad järgnevad meetodid ja tegevused:
- Oskab kasutada erinevaid meedia- ja kommunikatsioonivahendeid;	Meedia- ja kommunikatsioonivahendid Tutvutakse ajalehtede, ajakirjade, arvuti, tahvelarvuti, raadio, televisiooni, nutitelefonide jms võimalustega ning õpitakse kasutama nende lihtsamaid funktsioone.
- liigatab etteantud kohad ja tegevused isiklikeks ja avalikeks ning selgitab, kuidas antud eristus	Avalik ja isiklik Mängitakse läbi erinevaid elulisi situatsioone,

mõjutab tema käitumist vastavatel puhkudel. Teeb sedasama ka info osas;	tuuakse situatsioonid klassiruumi. Eneserefleksiooni kaudu tutvutakse erinevates situatsioonides ette tulevate emotsioonidega. Refleksiooni tulemusena õpitakse kaaluma oma tegude ning käitumise tagajärgi ja võimalusi ebameeldivaid tagajärgi vältida.
- tunneb selgemini eristatavate tunnuste alusel ära tekstitüübid (tarbetekst, ilukirjanduslik tekst jt) ning nende otstarbe - teab, et kõigil tekstidel on autor, mistõttu tuleb alati kaaluda tekstides esitatava informatsiooni objektiivsust.	Lood ja tekstid Tutvutakse erinevate tekstidega, jutustatakse ümber ühiselt kogetud elamusi. Jutustatakse lugusid. Kogetakse läbi lugude, et igal autoril on oma seiskoht ja vaatenurk, mis võib olla teiste vaatepunktidest erinev.
- teab, et igal inimesel võib olla oma arvamus, arvamust tuleb põhjendada.	Arvamus Erinevate näidete põhjal saadakse teada, et inimeste arvamused on erinevad. Õpitakse oma arvamust esitama ning põhjendama, samuti teise arvamust austama.

2. klass

2. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu- ja tegevus
Rõhk on meediaõpetuslikel aspektidel, mis keskenduvad oskusele meedias orienteeruda, informatsiooni otsimisel ja meedia kasutamisel oma sõnumi edastamiseks.	Õpitulemuste saavutamist toetavad järgnevad meetodid ja tegevused:
- loeb iseseisvalt artiklit ja vastab loetu põhjal uudisküsimustele; tuvastab koos juhendajaga uudises kasutatud infoallikad;	Uudis Loetakse koos uudiseid, püütakse vastata uudisküsimustele. Õpitakse koos lugema uudist viisil, et mõista selles esitatud informatsiooni allikaid, autori positsiooni, kõneisikuid ning allikaviiteta materjali.
- selgitab, millal on lapsel õigus keelduda oma isiklike andmete avaldamisest ning millal on nende andmete esitamine vajalik;	Avalik ja isiklik Situatsioonipõhise õppega Millised on lapse andmed ja millised on tema vanemate andmed? Kus ja mida tohib avaldada? Kus ja mida peab avaldama? Mida peaks jätma enda teada.

	Mängitakse läbi erinevaid situatsioone.
- analüüsib eri suhtlusolukordade erinevust, - põhjendab suhtlusregistri valikut erinevates olukordades;	Õpitakse suhtlema erinevate gruppidega laps-laps, laps-täiskasvanu, laps-õpetaja, laps-võõras, laps-vanem. Mängitakse läbi käitumist erinevates kontekstides.
- selgitab oma meediaelistusi ning kirjeldab, millistel eesmärkidel ta meediakanaleid kasutab.	Meediakanalid Arutatakse, mille jaoks ja miks erinevaid meediakanaleid kasutada. Lapsed õpivad põhjendama oma valikuid.
- hääldab sõnu ja lauseid selgelt, kõlava ja kindla häälega.	Hääldus Harjutatakse oma hääle kasutamist, selget diktsiooni.

3. klass

3. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu- ja tegevus
Rõhk on meediakasvatustlikel pädevustel, mis keskendub meediaetika teadvustamisele ning eetilisele käitumisele meedia kasutajana	Õpitulemuste saavutamist toetavad järgnevad meetodid ja tegevused:
- teadvustab ja oskab analüüsida oma igapäevast meediakasutust; põhjendab oma valikuid ja eelistusi; leiab endale vajaliku informatsiooni interneti ja teiste kanalite kaudu;	Meediatarbimine Õpitakse kasutama erinevaid otsingumootoreid ning hindama lapsele jõukohasel viisil saadud vastuseid.
- oskab suhelda ajakirjanikuga, teab oma õigusi ajakirjanikuga suheldes;	Avalik ja isiklik Põhjendamisoskuse arendamine. Rollimängud ja videotreeing. Õppekäigud erinevatesse meediaväljaannetesse.
- oskab iseloomustada internetis külastatud veebilehekülgi autorluse, kujunduse, informatsiooni usaldusväärsuse seisukohast ning kirjeldab nende elemente;	Tekstid Uuritakse ja vaadeldakse erinevaid veebilehti. Arutatakse kujunduse rolli üle informatsiooni esitamisel.
- oskab kirjutada ja kujundada arvutiteksti,	Arvutiprogrammid

tunneb joonistusprogrammi tööriistu, oskab luua esitlust;	Tutvutakse tekstitöötlus-, esitlus- ja joonistusprogrammidega (Word, Powerpoint, Paint). Õpitakse kirjutama ja kujundama teksti, koostama esitlust ning joonistama arvutipilti.
- teadvustab avaliku teabe rolli ja ulatust ühiskonnas, koostab ja avaldab korrekse kuulutuse teadetetahvil või internetti;	Funktsionaalne kirjaoskus Koostatakse kuulutusi, plakateid, kollaaže, seinalehti.
- oskab luua tekstilugusid ning vormistada neid erinevate meediumite jaoks.	Lood Luuakse erinevaid lugusid – õpitakse koostama lugusid kasutades kirjalikku teksti, fotograferimist, joonistamist.

Meedia- ja suhtlusõpetuse ainekava II kooliastmes

Üldine tutvustus

Läbiva teema käsitlemisel II kooliastmes on käsitluse keskmes avalikus ja privaatses ruumis toimimise seaduspärasused ning põhiliste kommunikatsiooniformaatide tundmaõppimine. Õpilane harjub internetis liikudes eristama avalikku ja isiklikku sfääri ning valima selle põhjal õiget suhtlusviisi.

Vastavalt kooli õppekavale kasutatakse II ja III kooliastmes lõimitud aineõpetust. Ainetevahelise lõimingu aluseks on kooli väärtuskasvatus. Lõimingu teemaks on igakuine fookusväärtus, millest lähtuvalt koostatakse klassidele aineõpetajate ja kooli juhtkonna poolt lõimingu trimestrikava. Trimestrikava täitmist arutatakse igakuistel aineõpetajate koosolekutel. Väärtuspõhiselt lõimitud aineõpetuse eesmärgiks on õpetada lapsi seostama erinevaid teadmisi, oskusi ja väärtusi üksteist toetavalt.

Meedia- ja suhtlusõpetus on teises kooliastmes tihedalt seotud eesti keelega (arendatakse lugemis-, jutustamis-, arutlemis- ja kuulamis- ja kirjutamisoskust). Meediatunnis võib arendada matemaatilisi oskusi (erinevad matemaatilised arvutimängud, võistlused nagu näiteks matetalgud) ja täiendada teadmisi loodusõpetuses (Internetis loodusteadusliku info otsimine ja uurimine). Samuti saab arendada kunstilisi võimeid kasutades erinevaid arvuti joonistusprogramme ja kujundades plakateid.

Õppe- ja kasvatuseesmärgid

Meedia- ja suhtlusõpetuse tundide eesmärgid lähtuvad üldistest TPLK õppe ja kasvatuseesmärkidest. Tundides pööratakse tähelepanu isamaalistele ja rahvuskultuurilistele väärtustele. Jägitakse kristliku kalendri tähtpäevi ja austatakse nendega seonduvat kombestikku.

Õpitulemused ja õpisisu

Meedia- ja kommunikatsioonõpetuse tundide arv nädalas:

4. klass - 1 tund,

5. klass – 1 tund,

6. klass – 1 tund.

Nädalaid õppeaastas: 35

4. klass

4. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu- ja tegevus
Meediaõpetus: <ul style="list-style-type: none">• Harjutakse lugema ajalehte, ajakirja ja online meediat, hindama selle kvaliteeti.• Õpitakse hankima erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendama, kasutama ja edastama.• Õpitakse eristama fakti arvamusest.	Loetakse kirjutatud meediatekste, analüüsitakse ning arutletakse nende üle. Peetakse klassiblogi, kuhu pannakse kirja oma mõtteid.
Kommunikatsiooniõpetus: <ul style="list-style-type: none">• Õpitakse väljendama, põhjendama ja kaitsma oma arvamust.• Õpitakse suhtlemise olemust ning tõhusaid suhtlusoskusi.• Õpitakse leidma vastuseid oma küsimustele.	Viiakse läbi arutelusid, väitlusi. Suhtlusoskusi õpitakse läbi erinevate rollimängude. Otsitakse erinevate meediavahendite abil vastuseid küsimustele, korraldatakse viktoriine, küsitlusi.
Informaatika: <ul style="list-style-type: none">• Õpitakse arvutiga vormindama lühemaid ja pikemaid tekste (nt kuulutusi, plakateid), järgides tekstitöötamise põhireegleid.• Õpitakse Internetist leidma, salvestama ja kopeerima algmaterjali ning seda töötlemata, pidades kinni intellektuaalomandi kaitse headest tavadest.	Töö toimub arvutiklassis. Harjutatakse trükkimistehnikat, kujundatakse lihtsamaid kuulutusi ja plakateid erinevate kooliürituste jaoks.

5. klass

5. klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu- ja tegevus
Meediaõpetus: <ul style="list-style-type: none">• Harjutakse kuulama erinevaid raadiosaateid, hindama nende kvaliteeti.	Kuulatakse erinevaid raadiosaateid (uudised, jutusaated, muusikasaated), arutletakse kuulnud

<ul style="list-style-type: none"> • Õpitakse hankima erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendama, kasutama ja edastama. • Õpitakse eristama fakti arvamusest ning avaldama oma arvamust. 	<p>saate teemadel.</p> <p>Peetakse klassiblogi, kus avaldatakse arvamust erinevate aktuaalsete teemade kohta.</p>
<p>Kommunikatsiooniõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpitakse kirjeldama erinevaid mitteverbaalseid suhtlusvahendeid ning nende mõju verbaalsele suhtlemisele. • Õpitakse, kuidas oma tundeid empaatiliselt ja suhteid tugevdavalt väljendada. • Harjutatakse aktiivse kuulamise jt tõhusa suhtlemise võtteid. 	<p>Õpitakse tundma mitteverbaalseid suhtlusvahendeid ja jälgitakse erinevate praktiliste ülesannete kaudu nende mõju verbaalsele suhtlemisele. Läbi rollimängude õpitakse ja harjutatakse tunnete väljendamist ning aktiivset kuulamist.</p>
<p>Informaatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpitakse korrektset viitamist, samuti kriitiliselt hindama Internetist leitud infot. • Õpitakse koostama ja vormindama esitlust, tabelit, referaati. • Õpitakse vältima arvuti väärast kasutamisest tekkida võivaid ohte oma tervisele ja identiteedile. 	<p>Vormindatakse referaat, koostatakse esitlusi ja tabeleid. Räägitakse arvuti kasutamise ohtudest.</p>

6. klass

6. Klassi lõpetaja õpitulemused	Õppesisu- ja tegevus
<p>Meediaõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Harjutakse vaatama erinevaid telesaateid, hindama nende kvaliteeti. • Õpitakse hankima erinevatest allikatest vajalikku teavet, seda tõlgendama, kasutama ja edastama. • Õpitakse eristama fakti arvamusest ning avaldama oma arvamust. 	<p>Vaadatakse erinevaid telesaateid ja arutletakse nende üle.</p> <p>Peetakse klassiblogi, kuhu lisatakse leitud huvitavaid uudiseid Eestist ja maailmast (koos oma kommentaaridega).</p> <p>Otsitakse infot Internetist ja raamatutest.</p>
<p>Kommunikatsiooniõpetus:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpitakse kasutama arvutit ja interneti suhtlusvahendina. • Teadvustatakse eelarvamuste mõju suhtlemisele ja tuuakse näiteid eelarvamuste mõju kohta igapäevasuhtluses 	<p>Tutvutakse erinevate suhtluskeskkondadega ja räägitakse Internetis suhtlemise reeglitest ning ohtudest</p>

<p>Informaatika:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Õpitakse kasutama uuenevat digitehnoloogiat • Leitakse ning säilitatakse digivahendite abil infot ning hinnatakse selle asjakohasust ja usaldusväarsust • Osaletakse digitaalses sisuloomes, sh tekstide, piltide, multimeediumide loomisel ja kasutamisel • Kasutatakse probleemilahenduseks sobivaid digivahendeid ja võtteid 	<p>Tutvutakse uusima digitehnoloogiaga (fotoaparaadid, nutitelefoniid, tahvelarvutiid, nutikellad jms). Õpitakse tundma nende funktsioone ja neid sihtotstarbeliselt kasutama.</p>
--	--

Hindamine

Hindamisel kasutatakse mitmesuguseid meetodeid, hindamisvahendeid ja -viise. Õpetaja teavitab õpilasi, mida ja millal hinnatakse, milliseid hindamisvahendeid kasutatakse ja millised on hindamise kriteeriumid. Hindamisel lähtutakse kujundava hindamise põhimõtetest. Kujundav hindamine keskendub eelkõige õpilase arengu võrdlemisele tema varasemate saavutustega. Tagasiside kirjeldab võimalikult täpselt õpilase tugevaid külgi ja vajakajäämisi ning sisaldab ettepanekuid edaspidisteks tegevusteks, mis toetavad õpilase arengut. Õpilase teadmisi ja oskusi hinnatakse kokkuvõtva töödega, millele antakse sõnaline tagasiside. Suulist tagasisidet antakse õpilasele kogu trimestri jooksul. Õpetaja kirjutab iga trimestri lõpus õpilase päevikusse (Stuudiumisse) kokkuvõtva sõnalise hinnangu läbitud õppeperioodi kohta. Õpilane kaasatakse hindamisse, et arendada tema oskust eesmäärke seada ning oma õppimist ja käitumist eesmärkide alusel hinnata ning tõsta õpimotivatsiooni. Õpilane täidab eakohaseid kooli poolt väljatöötatud enesehinnangu lehti õpetaja juhendamisel.